Παροχή υπηρεσιών από το φαρμακείο

Τι συμβαίνει στην Ε.Ε

Προτάσεις για την Ελλάδα

Κουτέπας Γεώργιος - Φαρμακοποιός

Πτυχιούχος Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Αντιπρόσωπος Φ.Σ.Α στον Π.Φ.Σ

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας - 2006

- *«Όλο και περισσότερο, ο στόχος του φαρμακοποιού είναι να εξασφαλίσει ότι η θεραπεία που παρέχεται σε ένα ασθενή είναι η πλέον αποτελεσματική, ασφαλής και συμφέρουσα για τον συγκεκριμένο ασθενή.»*

2005 Ηνωμένο Βασίλειο.

- Μεταρρύθμιση οργάνωση και την παροχή υπηρεσιών φαρμακείου κοινότητας.
  - NHS Plan: a plan for investment, a plan for Reform. DoH 2000
  - A Vision for Pharmacy in the new NHS. DoH 2003
  - The National Health Service (Pharmaceutical Services) Regulations 2005 No 641
  - Health Act 2009

Κατηγορίες φαρμάκων στο Ηνωμένο Βασίλειο

- Precscription
- Pharmacy
- General Sales

Το 2002 η Κυβέρνηση απελευθέρωσε 69 δραστικές ουσίες σε καθεστώς general sales (Medicines and Healthcare products Regulatory Agency. List C: Consolidated list of substances which are present in authorized products which have been reclassified since 1 April 2002.)

(Medicines and Healthcare products Regulatory Agency. Advertising restrictions on non-prescription medicines to be swept away (press release). MHRA, 2003.

The Pharmaceutical Services (Advanced and Enhanced Services) Directions 2005.

- Essential, (Βασικές)
- Advanced, (Προηγμένες)
- Enhanced. (Ενισχυμένες)
  - Κάθε συμβεβλημένο φαρμακείο πρέπει να προσφέρει επτά «βασικές» υπηρεσίες Οι προηγμένες και βελτιωμένες υπηρεσίες είναι προαιρετικές, και απαιτούν συμπληρωματική πιστοποίηση για το φαρμακοποιό και ιδιωτικό χώρο διαβούλευσης για χρήση από τον ασθενή.

- Dispensing
- Repeat Dispencing
- Disposal of unwanted medicines
- Promotion of public health
- Signposting patients
- Support of self care
- Clinical Governance

Essential services - offered by all contractors

Dispensing - Supply of medicines or appliances, advice given to the patient about the medicines being dispensed and advice about possible interactions with other medicines. Also recording all medicines dispensed and significant advice provided, referrals and interventions made.

Repeat dispensing – Management of repeat medication for up to one year, in partnership with the patient and prescriber. The patient will return to the pharmacy for repeat supplies, without first having to visit the GP surgery. Before each supply the pharmacy will ascertain the patient's need for a repeat supply of a particular medicine. The pharmacist will communicate all significant issues to the prescriber with suggestions on medication changes as appropriate.

Disposal of unwanted medicines - Collection of unwanted medicines from households and individuals via pharmacies. Special arrangements will apply to Controlled Drugs (post Shipman Inquiry).

Promotion of Healthy Lifestyles (Public health) - Opportunistic one to one advice given on healthy lifestyle topics such as smoking cessation to certain patient groups who present prescriptions for dispensing. Also involvement in six local campaigns a year, organised by PCTs. Campaign examples may include promotion of flu vaccination uptake or educating the public about the appropriate use of antibiotics.

Signposting patients to other health care providers - Pharmacist and staff will refer patients to other health care professionals or care providers when appropriate. The service also includes referral on to other sources of help such as local or national patient groups.

Support for self-care – The provision of advice and support by pharmacy staff to enable people to derive maximum benefit from caring for themselves or their families. The service will initially focus on self-limiting illness, but support for people with long-term conditions is also a feature of the service.

Clinical governance - Requirements include use of standard operating procedures, patient safety incident reporting to National Patient Safety Agency, demonstrating evidence of pharmacist CPD, conducting clinical audits and patient satisfaction surveys.

Advanced services – requiring accreditation of the pharmacist and pharmacy

Medicines Use Review (MUR) & Prescription Intervention Service – The pharmacist conducts a concordance centred medication review with the patient. The review assesses any problems with current medication and its administration. The patient's knowledge of their medication regimen is assessed and a report is fed back to the patients GP. The patient's knowledge of their medication and why they are taking it is increased; problems with their medication are identified and addressed. The MUR is conducted on a regular basis, e.g. every 12 months. The Prescription Intervention Service is in essence the same as the MUR service, but conducted on an ad hoc basis, when a significant problem with a patient's medication is highlighted during the dispensing process.

The pharmacist will feed back suggestions and comments to the prescriber using standardised paperwork (eventually electronically).

Reviews have to be conducted in a consultation area which ensures patient confidentiality.

Pharmacists must successfully pass a competency assessment before they can provide Advanced services.

Enhanced services – specification and value agreed nationally, commissioned locally by PCTs

Services include:

- Minor ailments management
- Diabetes screening
- Substance misuse services
- Disease specific medicines management services
- Palliative care services
- Emergency Hormonal Contraception service
- Full Clinical medication review
- Care home services
- Head Lice management service
- Smoking cessation service
- Gluten Free food supply service
- Needle exchange scheme
- Services to schools

It is envisaged that the contract framework will develop over time, to keep pace with the changing needs of patients and the NHS. This gradual contract development may for example see some Advanced or Enhanced services becoming part of the Essential category.

Στατιστικά στοιχεία

- Τον πρώτο χρόνο λειτουργίας 40% των φαρμακείων πιστοποιήθηκαν για να παρέχουν τα medicine use reviews (MUR)
- 25% των φαρμακείων παρείχαν έστω μια Enhanced υπηρεσία (General Pharmaceutical Services in England and Wales 1998-99 to 2007-08 The Health and Social Care Information Centre.)

Χρηματοδότηση.

- Οι Βασικές και οι Προηγμένες υπηρεσίες χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο.
- 2008 £ 2,2 δισ (ή € 2.54 δισ)
- 2009 £ 2,3 δισ.
- 14 δισ ευρώ ήταν σε ex-factory τιμές όλες οι πωλήσεις φαρμάκων στην Μ. Βρετανία το 2007
- 785 εκ. τεμάχια

Enhanced Services

- 17.745 2005
- 25.229 2007 (αύξηση 43%)
- Διακοπή καπνίσματος ήταν η πρώτη σε αριθμό παροχή υπηρεσίας
- 1,012,161 Medicines Use Reviews (MURs) were conducted by community pharmacists in England and Wales in 2007-08. (General Pharmaceutical Services in England and Wales 1998-99 to 2007-08 The Health and Social Care Information Centre.)

Στατιστικά στοιχεία φαρμακείων

- 1998 - 2008 pharmacies in England and Wales
- <5 outlets από 57% μειώθηκαν στο 39%.
- large chains (>30 outlets) 51%

(NHS Information Centre. General Pharmaceutical Services in England and Wales, 1998-99 to 2007-08. London: NHS Health and Social Care Information Centre, 2008)

Description of additional services provided by pharmacies across the EU27 countries. Starred (*) services have a charge attached to the service, services with a 'S' are only available at some pharmacies

	Dispensing Prescriptions	Repeat Dispensing	Disposal Waste Medicines	Medicine Use Review	Emergency Contraception	Blood Pressure Measurement	Cholesterol Measurement	Glucose Measurement	Weight Measurement	Pregnancy Test	Smoking Cessation	Diabetes Management	Asthma Management	Hypertension Management	Vaccination	Homecare Services	Night Services	Other
Austria	✓	×	✓	×	×	✓	✓	✓	✓	×	✓	-	-	-	-	✓ S	✓	✓
Belgium	✓*	✓	✓	×	✓	×	×	×	×	×	✓	×	×	×	×	✓	✓*	✓
Cyprus	✓	✓	×	×	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	×/✓	✓	-
Czech Rep.	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	×	×	×	-
Denmark	✓*	×	✓	✓ S	✓*	✓S	✓S	✓S	✓S	×	✓	✓S	✓*	✓S	×	×	✓S	-
Finland	✓*	✓	✓	✓S	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓S	✓	✓	✓	✓S	×	✓	✓
France	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Germany	✓*	×	✓	✓	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	✓*	×	✓	✓*	-
Ireland	✓	×	✓*S	×	×	✓*S	✓*S	✓*S	✓*S	✓*S	✓*S	×	✓S	×	×	×	×	-
Italy	✓	✓	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓S	✓S	✓S	✓S	×	✓S	✓	-
Netherlands	✓*	✓*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓*	-
Poland	✓	×	✓S	×	×	✓	×	×	✓	×	✓S	✓S	✓S	✓S	×	×	✓	-
Portugal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓S	✓S	✓S	✓	✓	✓
Slovakia	✓	×	✓S	×	✓	✓S	✓S	✓S	✓S	×	✓S	✓S	×	✓S	×	×	✓S	-
Slovenia	✓	✓	×	✓S	✓	✓S	✓S	✓S	✓	×	✓	✓S	×	✓S	×	×	✓S	✓
Spain	✓	×	✓	×	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	×	✓	✓	-
Sweden	✓	✓	✓	✓S	✓	✓S	×	×	✓S	×	✓S	×	×	×	✓S	×	✓S	-
UK	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓*	✓*	✓*	✓*	✓	✓*	-	-	✓	✓	✓	-

Source: Authors' compilations; PGEU Member Database, 2010.

Services provided by community pharmacies in Europe

PGEU 2010

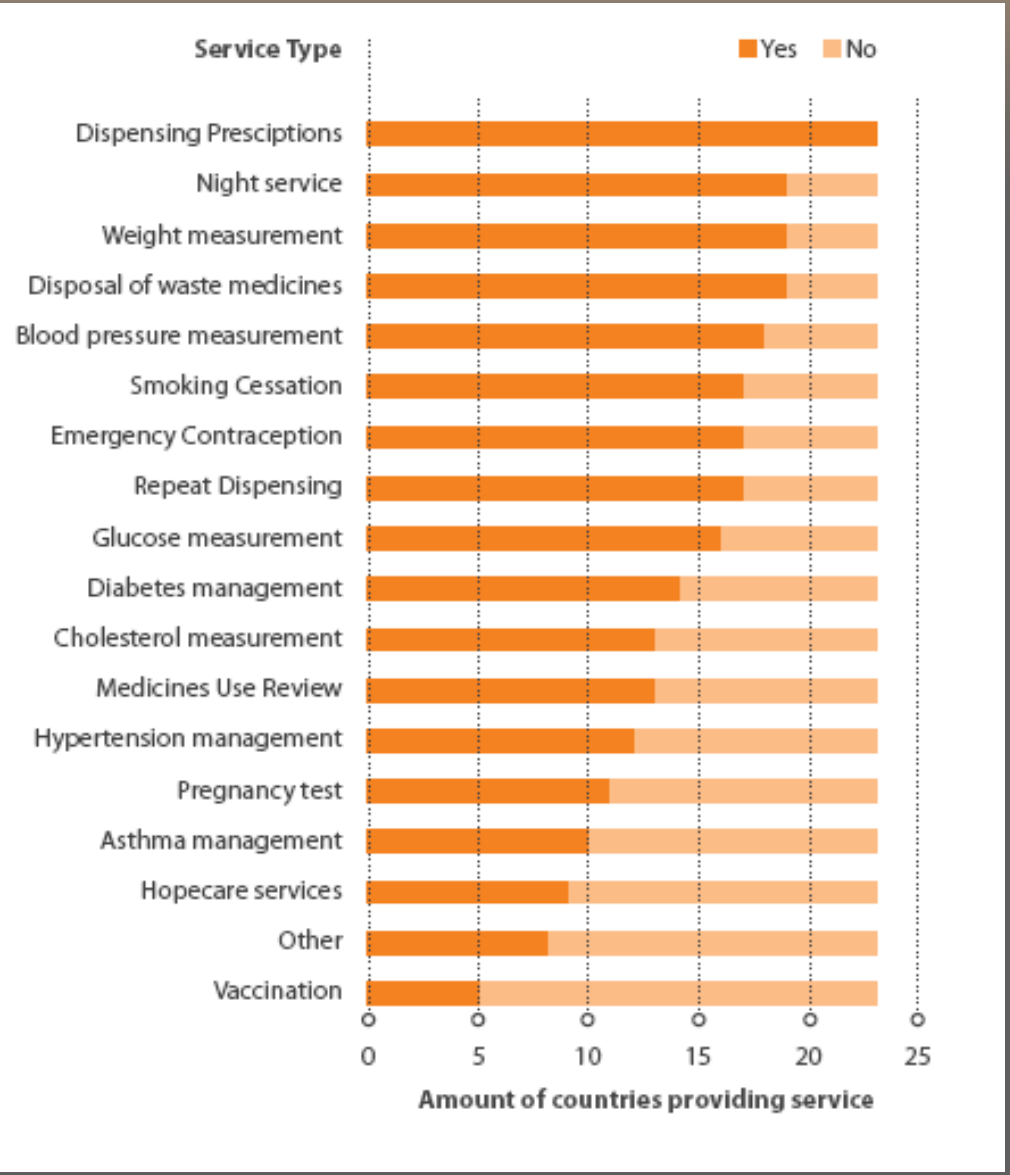

Κόστος παροχής υπηρεσίας

- Σταθερά κόστη
  - Κόστος εγκατάστασης
  - Διάφορα σταθερά κόστη παροχής
- Μεταβλητά κόστη (είναι τα κόστη που απαιτεί κάθε πελάτης)
  - Εργατοώρες παροχής
  - Κόστος υλικών
- Υπολογισμός οριακού κόστους ανά επιπλέον πελάτη

Activity Based Cost

- Χρησιμοποιούνται σε υπηρεσίες όπου ο χαρακτήρας της άυλης παροχής είναι σημαντικά υψηλότερος από το κόστος του αγαθού
- Όμως στο φάρμακο το μεγαλύτερο μέρος του κόστους καταλαμβάνει το υλικό αγαθό!

Αναγκαιότητα και αξιολόγηση υπηρεσιών

- Δημογραφικό πρόβλημα, γήρανση πληθυσμού, μεγάλος χρόνος θεραπευτικής αντιμετώπισης χρόνιων παθήσεων.
- Περιορισμένα δημόσια οικονομικά
- Αυξημένο κόστος καινοτόμων φαρμάκων

Αναγκαιότητα και αξιολόγηση υπηρεσιών - Πρόληψη

- World Health Organisation (WHO) 60% deaths 2005 attributed to chronic conditions,
- Cost of CVD in (EU) alone: about €169 billion a year.
- In 2006, General Motors and Ford spent about $5.9 billion and $2.9 billion, respectively, on healthcare – a bill that adds more than $1,380 to the cost of producing each car.

Αναγκαιότητα και αξιολόγηση υπηρεσιών – Συμμόρφωση

- FDA
  - 14% to 21% of US patients never fill their original prescriptions
  - 60% cannot identify their own medications.
  - 12% to 20% use other people's therapies.
- Κόστος μη συμμόρφωσης
  - US between $77 billion and $300 billion a year

Δεδομένα από μελέτες εξωτερικού

- Διακοπή καπνίσματος: cost-effectiveness US community pharmacy-based service (Tran et al. 2002) US$720–1418
- Community pharmacist intervention on lipid management in 'high risk' CVD patients (Tsuyuki et al. 1999, 2002; Simpson etal. 2001). Primary endpoint being reached in 58% of intervention patients compared with controls
- Απώλεια βάρους Ελβετία (Botomino et al. 2007). 1370 mean weight lost was between 0.6 and 1.9 kg at 3 months. high-risk counselling group (245) weight loss of 2.25% at three months and 2.74% at one year

Δεδομένα από μελέτες εξωτερικού

- Φινλανδία (PricewaterhouseCoopers and The Association of Finnish Pharmacies)
  - Advice checking that prescriptions are followed,
  - Interaction and other check-ups,
  - General health advice.
- Αποτελέσματα
  - 6.2 εκατομμύρια επισκέψεις στον γενικό ιατρό
  - 750,000 επισκέψεις στα επείγοντα.
  - Ελάττωση των αναγκών συνταγογράφησης κατά 2.6 εκατομμύρια συνταγές το χρόνο.
  - 123,000 κρεβάτια ανά νύχτα στα νοσοκομεία.

Δεδομένα από μελέτες εξωτερικού

- Οικονομικά Αποτελέσματα
  - 565 εκατομμύρια ευρώ εξοικονόμηση
    - 300 εκ. ευρώ εξοικονομούν οι επισκέψεις στον γενικό ιατρό
    - 70 εκ ευρώ οι επισκέψεις στα επείγοντα.
    - 100 εκ ευρώ η ελάττωση των αναγκών συνταγογράφησης και οι εξοικονομήσεις κρεβατιών.
  - Δωρεάν συμβουλές υγείας (411 εκ. ευρώ ετησίως)
  - Έλεγχος συμμόρφωσης (146 εκ. ευρώ ετησίως).

Φινλανδία

- Πληθυσμός 5.325.115 κάτοικοι
- Η μελέτη απέδειξε ότι η εξοικονόμηση από τις δωρεάν υπηρεσίες που προσφέρονται από τα φαρμακεία στην Φινλανδία ήταν μεγαλύτερη από το τμήμα της φαρμακευτικής δαπάνης που κατευθύνθηκε προς αυτά

Το κόστος του φαρμάκου ως αγαθού

- Κύριος ρόλος του φαρμακείου είναι η άμεση διαθεσιμότητα του φαρμάκου για την κάλυψη των αναγκών υγείας του ασθενούς.
- Λειτουργία της διανομής
  - αγορά του προϊόντος,
  - χρηματοδότηση της διατήρησης του αποθέματος,
  - αποθήκευση, τη διακίνηση και επιστροφή.
  - Ειδικά για το φάρμακο
    - πληροφόρησης του ασθενούς,
    - ορθής φαρμακευτικής πρακτικής
    - γραφειοκρατικών διαδικασιών που συνοδεύουν τη χορήγηση μέσω ασφαλιστικών ταμείων.

Το Ελληνικό σύστημα φαρμακευτικής περίθαλψης

- 11000 φαρμακεία και σχεδόν άλλα 1000 υπό ίδρυση
- 1:950 κάτοικοι ανά φαρμακείο με προοπτική για μείωση
- Μεγαλύτερη ευκολία προσβασιμότητας σε όλη την Ευρώπη (Ecorys 2007)
- Καθημερινή Διάθεση 6500 κωδικών φαρμάκων υποχρεωτικής επώνυμης συνταγογράφησης (χωρίς υποκατάσταση)
- Υψηλότερο γραφειοκρατικό βάρος και εμπόδια σε όλη την Ευρώπη

Το Ελληνικό σύστημα φαρμακευτικής περίθαλψης

- Προσωπική επαφή φαρμακοποιού – ασθενούς. Ο φαρμακοποιός παραμένει επί 35-40 χρόνια στο πόστο χωρίς μετακινήσεις μεταξύ υποκαταστημάτων, αλλαγές βάρδιας, παραιτήσεις κλπ
- Σύστημα υγείας υπό αναδιάρθρωση, σημαντικές ελλείψεις σε φάρμακα, πόρους. Ασταθές επιχειρηματικό περιβάλλον, μείωση πιστώσεων. Ελλείψεις σε προσωπικό, υποχρέωση για μείωση υπερωριών λόγω κοινοτικών οδηγιών.
- Ανύπαρκτα συστήματα βοήθειας στο σπίτι, με ανύπαρκτες κοινωνικές δομές, με άθλιες πρακτικές όπως η αναμονή για εξέταση και συνταγογράφηση από τις 5 το πρωί, η αγοραπωλησία του χαρτακιού προτεραιότητας

Πωσοστό κέρδους 2010

- **Ελλάδα**

- Βιομηχανία 61,4%,
  Χονδρεμπόριο 5,3%,
  Φαρμακείο 23,4%
  Κράτος (ΦΠΑ) 9,9%

(*Δελτίο τιμών 4/10 Γεν Γραμμ Εμπορ.* Μεσοσταθμικά μαζί με

τα φάρμακα υψηλού κόστους προσεγγίζει το

Φαρμακείο - 22,6%

- **Ευρώπη**

- Βιομηχανία 63,6%
  Χονδρεμπόριο 6,3% ,
  Φαρμακείο 21,6%
  κράτος (VAT) 8.5%
  (*στοιχεία EFPIA 2010*)

Πωσοστό κέρδους 2010

- Η απομονωμένη εξέταση του ανά τεμαχίου κέρδους οδηγεί σε λάθος συμπεράσματα
  - Υποχρεωτική επώνυμη συνταγογράφηση
  - Κόστος κακής λειτουργίας ασφαλιστικού συστήματος (προχορήγηση φαρμάκων)
  - Κόστος καθυστερήσεων ασφαλιστικών ταμείων
  - Κόστος γραφειοκρατίας
  - Κόστος απαράδεκτων περικοπών συνταγών
  - Κόστος ελλείψεων

Generic Promotion and Substitution Policies in Europe

	Does country promote			Does country allow generic		
	Actively	Somewhat	No	Mandatory	Limited	No
Belgium		✓			✓ if written as compound name	
France		✓			✓ automatic but doctor can override	
Germany	✓			✓ mandatory unless doctor opposes		
Italy		✓			✓ limited, if branded drug not available	
The Netherlands	✓				✓ with financial incentives to pharmacists	
Spain		✓			✓ doctor permission required	
Sweden	✓				✓ Doctor must prescribe by IPN	
UK	✓				✓ if doctor prescribed by chemical name	

Comparison of Pharmaceutical Policies Across Europe (*from GalbraithWight Ltd Written in association with LSE, author: Caroline Rudisill*)

- Περίπου 80% των συνταγών στην Μ. Βρετανία γράφονται με τη δραστική ουσία (International Non-proprietary Name) γεγονός το οποίο επιτρέπει υποκατάσταση με γενόσημα
- Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε κέρδος από εκπτώσεις που αγγίζει το 60% (Do generics offer significant savings to the UK National Health Service? Kanavos P. LSE Health)

Σύγκριση περιβάλλοντος εκτέλεσης υπηρεσιών. Ελλάδα – EU και UK

- Αδύναμο σύστημα υγείας
- Ανεξέλεγκτη φαρμακευτική δαπάνη
- Εχθρικό περιβάλλον προς τις υπηρεσίες
  - Απουσία ηλεκτρονικής συνταγογράφησης
  - Γραφειοκρατία
  - Ανεπαρκής σχεδιασμός
- Συγκρούσεις με άλλους επιστήμονες υγείας
- Ισχυρά συστήματα υγείας
- Συστήματα ελέγχου φαρμακευτικής δαπάνης – τιμολόγησης, κόστους και οφέλους
- Προδιαγραφές για υπηρεσίες, οργανωμένο κράτος, προσπάθεια για διαχωρισμό ρόλων

Το ερώτημα της μείωσης του Π.Κ με αφορμή τις υπηρεσίες

- Θα εξοικονομήσει φαρμακευτική δαπάνη;
- Θα είναι δυνατό να εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;
- Θα είναι ευνοϊκό για τις υπηρεσίες;
- Θα είναι ευνοϊκό για τα φαρμακεία;
- Θα είναι ευνοϊκό για το σύστημα υγείας;

Στοιχεία πωλήσεων Φαρμάκων στην Ελλάδα (Στοιχεία ΕΟΦ)

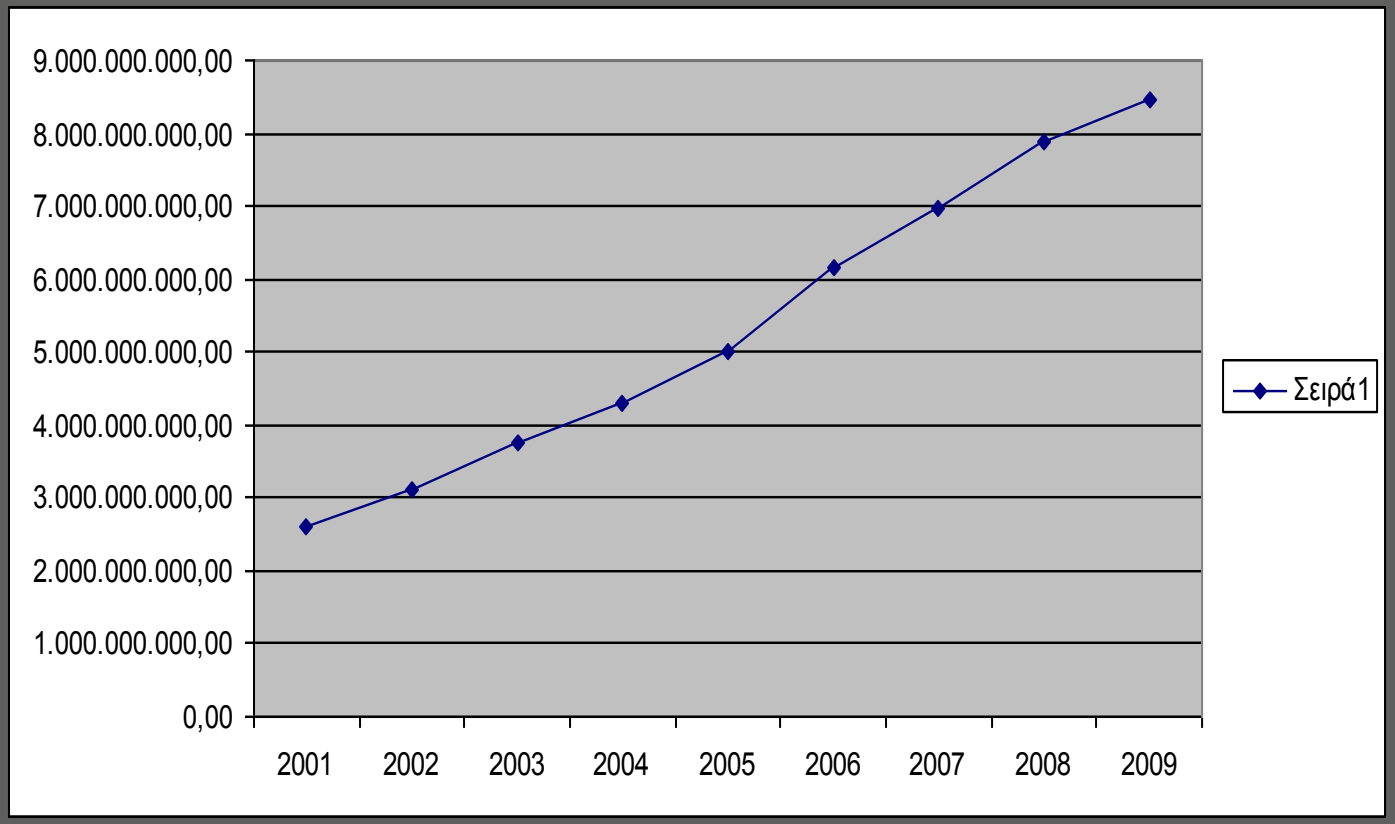

Στοιχεία πωλήσεων Φαρμάκων στην Ελλάδα (Στοιχεία ΕΟΦ)

Συγκριτικός κατάλογος κατανάλωσης φαρμάκων ανά μήνα (σε αξίες) 2009-2010

Μήνας	Νοσοκομεία (νοσοκομειακή τιμή) 2009	Νοσοκομεία (νοσοκομειακή τιμή) 2010	Φαρμακεία φαρμακαποθήκες (λιανική τιμή) 2009	Φαρμακεία φαρμακαποθήκες (λιανική τιμή) 2010	Σύνολο 2009	Σύνολο 2010	Ποσοστι. μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (Φ.Φ.)	Ποσοστιαία μεταβολή (Νοσ/μεία)
Ιανουάριος	119,171,898.97	116,840,714.55	519,208,608.94	486,273,221.78	638,380,507.91	603,113,936.33	-5.52%	-6.34%	-1.96%
Φεβρουάριος	116,692,762.09	105,149,135.77	524,835,666.68	425,872,826.12	641,528,428.77	531,021,961.89	-17.23%	-18.86%	-9.89%
Μάρτιος	128,640,487.55	134,096,649.74	617,629,469.38	652,805,558.75	746,269,956.93	786,902,208.49	5.44%	5.70%	4.24%
Απρίλιος	125,792,546.70	92,236,690.57	563,707,134.85	528,724,791.38	689,499,681.55	620,961,481.95	-9.94%	-6.21%	-26.68%
Μάιος	117,631,713.07	129,262,859.90	565,883,743.66	493,140,443.31	683,515,456.73	622,403,303.21	-8.94%	-12.85%	9.89%
Ιούνιος	141,748,005.45	111,540,694.35	617,900,268.61	541,440,378.04	759,648,274.06	652,981,072.39	-14.04%	-12.37%	-21.31%
Ιούλιος	168,261,934.66	137,773,063.86	746,887,452.22	591,207,501.62	951,713,507.61	728,980,565.48	-23.40%	-20.84%	-18.12%
Αυγουστος	67,064,991.46	69,652,589.92	327,353,947.36	213,656,785.39	394,418,938.82	283,309,375.31	-28.17%	-34.73%	3.86%
Σεπτέμβριος	113,554,503.18	97,829,850.83	562,059,607.86	536,557,514.79	717,930,305.71	634,387,365.62	-11.64%	-4.54%	-13.85%
Οκτώβριος	124,049,808.16	102,611,604.19	569,677,239.02	499,835,759.89	728,543,446.39	602,447,364.08	-17.31%	-12.26%	-17.28%
Νοέμβριος	126,612,916.17	114,072,953.69	532,138,847.19	516,096,449.04	739,671,874.43	630,169,402.73	-14.80%	-3.01%	-9.90%
Δεκέμβριος	116,816,486.00	100,914,352.13	623,324,983.10	542,705,703.16	770,292,876.84	643,620,055.29	-16.44%	-12.93%	-13.61%
Σύνολο	**1,466,038,053.46**	**1,311,981,159.50**	**6,770,606,968.87**	**6,028,316,933.27**	**8,461,413,255.75**	**6,696,678,037.48**	-20.86%	-10.96%	-10.51%

Συγκριτικός κατάλογος κατανάλωσης φαρμάκων ανά μήνα (σε συσκευασίες) 2009-2010

Μήνας	Νοσοκομεία (νοσοκομειακή τιμή) 2009	Νοσοκομεία (νοσοκομειακή τιμή) 2010	Φαρμακεία φαρμακαποθήκες (λιανική τιμή) 2009	Φαρμακεία φαρμακαποθήκες (λιανική τιμή) 2010	Σύνολο 2009	Σύνολο 2010	Ποσοστιαία μεταβολή	Ποσοστιαία μεταβολή (Φ.Φ.)	Ποσοστιαία μεταβολή (Νοσοκ.)
Ιανουάριος	7,677,849	7,420,196	36,408,566	29,531,810	44,086,415	36,952,006	-16.18%	-18.89%	-3.36%
Φεβρουάριος	7,812,198	6,869,765	36,052,742	26,070,304	43,864,940	32,940,069	-24.91%	-27.69%	-12.06%
Μάρτιος	8,778,877	8,396,273	42,385,827	40,144,480	51,164,704	48,540,753	-5.13%	-5.29%	-4.36%
Απρίλιος	8,607,533	6,116,480	37,594,950	34,999,308	46,202,483	41,115,788	-11.01%	-6.90%	-28.94%
Μάιος	7,692,162	7,001,735	37,042,845	32,333,648	44,735,007	39,335,383	-12.07%	-12.71%	-8.98%
Ιούνιος	8,925,955	7,633,526	39,775,545	44,366,398	48,701,500	51,999,924	6.77%	11.54%	-14.48%
Ιούλιος	10,338,372	8,808,661	52,899,048	50,100,045	63,237,420	58,908,706	-6.85%	-5.29%	-14.80%
Αυγουστος	5,029,888	5,464,949	17,552,336	15,536,409	22,582,224	21,001,358	-7.00%	-11.49%	8.65%
Σεπτέμβριος	7,609,329	7,172,057	42,468,282	42,616,884	50,077,611	49,788,941	-0.58%	0.35%	-5.75%
Οκτώβριος	8,168,670	7,044,985	41,881,545	39,725,502	50,050,215	46,770,487	-6.55%	-5.15%	-13.76%
Νοέμβριος	8,230,949	7,999,358	40,653,448	39,361,946	48,884,397	47,361,304	-3.12%	-3.18%	-2.81%
Δεκέμβριος	7,899,496	6,955,355	41,036,959	39,529,241	48,936,455	46,484,596	-5.01%	-3.67%	-11.95%
Σύνολο	**40,568,619**	**35,804,449**	**189,484,930**	**163,079,550**	**230,053,549**	**198,883,999**	**-13.55%**	**-13.94%**	**-11.74%**

Θα εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;

- Διαφορές υλικών αγαθών και υπηρεσιών (Γούναρης 2003, Zeithaml and Bitner 1996, Hoffman 2002)
  - Τα αγαθά (και δη τα φάρμακα) είναι υλικά ενώ οι υπηρεσίες είναι άϋλες.
  - Υλικό αγαθό. Το κάθε φάρμακο έχει το δικό του κόστος προμήθειας, και τήρησής του σε απόθεμα (το οποίο αυξάνει με τα επιτόκια του κεφαλαίου κίνησης)
  - Υπηρεσία. Έχει το δικό της κόστος παροχής αλλά δεν αποθεματοποιείται και όταν δεν παρέχεται δεν χρωστάς σε κάποιον την αξία της.

Θα εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;

- Ανά τεμάχιο φαρμάκου στο φαρμακείο έως και το 2009 το 23,8% της τιμής του.
- Με αυτό το ποσοστό παρουσίαζε καθαρά κέρδη που προσέγγιζαν το 9 έως 12% του τζίρου του.
  - Το υπουργείο Οικονομικών για τη διαδικασία της περαίωσης δέχεται συντελεστή μοναδικού καθαρού κέρδους (ΣΜΚΚ) που προσεγγίζει αυτό το ποσοστό
  - Σε μελέτη του ΠΦΣ και του εργαστηρίου οργάνωσης και αξιολόγησης Υπηρεσιών υγείας του Πανεπιστημίου Αθηνών (μελέτη καθ. Λιαρόπουλου 1999) τα καθαρά κέρδη επί του τζίρου υπολογίστηκαν σε ποσοστό 9%
  - Σε μελέτη της εταιρίας συμβούλων Στόχασις (2010) για τα φαρμακεία στην Ελλάδα και την Ε.Ε των 27 υπολογίστηκε το ίδιο ποσοστό.

Θα εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;

- Αυτό σημαίνει ότι το λειτουργικό κόστος επί των πωλήσεων ανέρχεται σε ποσοστό που προσεγγίζει το 12-14% με το ίδιο το κόστος πωλήσεων να αποτελεί το 75% των πωλήσεων.
- Πωλήσεις 100
- (Κόστος πωληθέντων) -75
- Μικτό κέρδος 25
- (Λειτουργικό κόστος+Τόκοι κλπ) -13
- Καθαρό κέρδος προ φόρων 12

Θα εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;

- Αυτό σημαίνει ότι το λειτουργικό κόστος επί των πωλήσεων ανέρχεται σε ποσοστό που προσεγγίζει το 12-14% με το ίδιο το κόστος πωλήσεων να αποτελεί το 75% των πωλήσεων.

		Σενάριο 15%
Πωλήσεις	100	100
(Κόστος πωληθέντων)	-75	-85
Μικτό κέρδος	25	15
(Λειτουργικό κόστος+Τόκοι κλπ)	-13	-13
Καθαρό κέρδος προ φόρων	12	2

Θα εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;

- Δημόσια Φαρμακευτική δαπάνη 1,5% ΑΕΠ
- επί 2%
- διά 12000 Φαρμακεία
- Μείωση λειτουργικού κόστους
- Απόδοση κεφαλαίου = ποσοστό κέρδους επί κυκλοφοριακή ταχύτητα
- Κάποια φάρμακα γίνεται σχεδόν ασύμφορη η διάθεση τους
- Διατηρούνται σε στοκ κυρίως φάρμακα χαμηλής αξίας (και τα generics αν υπάρχουν εκπτώσεις)
- Και τα φάρμακα υψηλού κόστους; Τα φάρμακα χαμηλής κυκλοφοριακής ταχύτητας;

Θα εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;

- Υπάρχουν παραδείγματα λανθασμένης τιμολόγησης;
  - Ο καθορισμός του χονδρεμπορικού κέρδους στην Ελλάδα. Μειώθηκε το περιθώριο του χονδρεμπορίου και αντί να χρησιμοποιηθεί κλιμάκωση όπως σε χώρες της Ευρώπης παρέμεινε σταθερό. Αυτό καθιστά ασύμφορη τη διακίνηση σημαντικού αριθμού φαρμάκων καθώς το μέσο κόστος είναι υψηλότερο από το κέρδος.
  - survey of 220 pharmacists August 2010 Chemist &Druggist,
    - medicine shortages, attributable to changes in the UK pharmaceutical distribution model.
    - patient anxiety levels have increased significantly, particularly in the case of severe conditions such as cancer and Parkinson's disease (two diseases with medicines difficult to source).
    - Almost all pharmacists have experienced turning clients away more than once (93% of pharmacists surveyed). Pharmacists are concerned of the effect on patients (70%) and many spend significant periods of time sourcing medicines (80%).

Θα εκτελεστεί η λειτουργία της διανομής;

- Υπάρχουν παραδείγματα λανθασμένης τιμολόγησης;
  - In the UK, the recent advent of Direct-To-Pharmacy (DTP) distribution by a number of manufacturers since 2007 has meant that many pharmacies now dispense branded medication at a loss, due to the lack of wholesaler discount on these lines. Interviews with independent community pharmacists have highlighted this problem.
  - *The new pharmacy contract is definitely more expensive to service than the old one. The costs of DTP were never included into the new contract, and so a loss arises. so yes, I dispense branded medicine at a loss. Operating costs have increased in recent years, with energy and fuel costs rising, and wholesalers imposing a fuel surcharge (Στοιχεία PSNC)*

Διαφορές υλικών αγαθών και υπηρεσιών (Γούναρης 2003, Zeithaml and Bitner 1996, Hoffman 2002)

- Αδιαιρετότητα
  - Ενώ ένα αγαθό μπορεί να αγοραστεί από κάποιον άλλον εκ μέρους του ασθενούς, η υπηρεσία απαιτεί την προσέλευση και συμμετοχή του ασθενούς για την παροχή της!
  - Διασπορά του Ελληνικού φαρμακείου σε μία χώρα που έχει πολλές αγροτικές περιοχές, που έχει νησιά, που έχει χωριά που έχει γειτονιές, που έχει ένα ΕΣΥ που βρίσκεται υπό αναδιάρθρωση με δηλωμένες προθέσεις για συγχωνεύσεις νοσοκομείων

Τι σημαίνει η μείωση της διασποράς;

- Ότι για να «ενθαρυνθούν» κάποιες υπηρεσίες που αναμφισβήτητα χρειάζεται να παρέχονται θα χάσουμε τη διασπορά της βασικής συνοδευτικής υπηρεσίας του φαρμακείου που είναι η παροχή οδηγιών στον ασθενή για την ορθή λήψη των φαρμάκων.

Φινλανδία

- Οικονομικά Αποτελέσματα
  - 565 εκατομμύρια ευρώ εξοικονόμηση
    - 300 εκ. ευρώ εξοικονομούν οι επισκέψεις στον γενικό ιατρό
    - 70 εκ ευρώ οι επισκέψεις στα επείγοντα.
    - 100 εκ ευρώ η ελάττωση των αναγκών συνταγογράφησης και οι εξοικονομήσεις κρεβατιών.
  - Δωρεάν συμβουλές υγείας (411 εκ. ευρώ ετησίως)
  - Έλεγχος συμμόρφωσης (146 εκ. ευρώ ετησίως).

Προτάσεις - Συμπεράσματα

- Πιστοποιήση – τυποποίηση – αξιολόγηση υπηρεσιών
- Δημιουργία «κουλτούρας» υπηρεσιών
- Εφαρμογή Μάνατζμεντ Ολικής Ποιότητας
- Διαχείριση και Διοίκηση της Αλλαγής
  - Αξιολόγηση επιπτώσεων
  - Ανάπτυξη στρατηγικών
  - Επιλογή μεθόδων
  - Ενδυνάμωση ανθρωπινου δυναμικού
  - Αξιολόγηση

Προτάσεις - Συμπεράσματα

- Η Ελλάδα βρίσκεται σε μια εύθραυστη κατάσταση
- Οποιοδήποτε λάθος μπορεί να έχει καταστροφικά αποτελέσματα
- Όμως η ενσωμάτωση του φαρμακείου στο σύστημα υγείας αναμφισβήτητα προσφέρει οφέλη
- ??????????????

Προτάσεις - Συμπεράσματα

- Πληρωμή των υπηρεσιών με επιπλέον πόρους χωριστά από την τιμολόγηση του φαρμάκου.
- Διασφάλιση επαρκούς και αποτελεσματικής διανομής
- Ισχυρό κίνητρο στους φαρμακοποιούς να συμμετέχουν
- Ισχυρό κίνητρο επιχειρηματικής και επιστημονικής διαφοροποίησης
- Υγιής ανταγωνισμός

Προτάσεις - Συμπεράσματα

- Ομαλή μετάβαση στο νέο περιβάλλον
- Προσαρμογή και των άλλων φορέων (π.χ κράτος, ασφαλιστικά ταμεία) στο νέο περιβάλλον
- Διατήρηση της διασποράς φαρμάκου και υπηρεσιών